

Інформаційна довідка
щодо профільних парламентських комітетів у державах-членах
Європейського Союзу із компетенцією у питаннях, подібних до предметів
відання Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та
природокористування*

Анотація. В інформаційній довідці проаналізовано кількість і предмети відання парламентських комітетів у державах-членах Європейського Союзу, які мають подібну компетенцію з Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, що дозволяє окреслити можливі напрями вдосконалення діяльності останнього.

Ключові слова: довкілля, екологія, екологічна політика, парламентський комітет, предмет відання, Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування.

Вступ

У контексті європейської інтеграції України та поступового наближення національного законодавства до *acquis* Європейського Союзу (далі – ЄС) особливого значення набуває вивчення інституційної організації парламентів держав-членів ЄС щодо діяльності у сфері екологічної політики та природокористування. Одним із ключових елементів такої організації є профільні парламентські комітети, які забезпечують законодавче опрацювання відповідних питань, парламентський контроль за діяльністю уряду, а також формування політики у сферах охорони довкілля, зміни клімату, управління природними ресурсами та сталого розвитку. Аналіз їх структури, компетенції та функціонального навантаження є важливим для розуміння сучасних підходів до екологічного врядування в ЄС.

Основна частина

До предметів відання Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування згідно з Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29.08.2019 № 19-IX¹ відносяться:

- охорона, збереження, використання та відновлення (відтворення) природних ресурсів, у тому числі надр, лісів, водних ресурсів, атмосферного повітря, тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів;
- збереження та збалансоване використання природних ресурсів виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу та освоєння космічного простору;
- екологічна безпека, попередження та ліквідація наслідків природного лиха, техногенних аварій і катастроф, діяльність державних аварійно-рятувальних служб;
- радіаційна та пожежна безпека;
- цивільний захист населення;

---

¹ Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання : Постанова Верховної Ради України від 29.08.2019 № 19-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/19-ix#Text>

- правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації;
- державна політика у сфері поводження з відходами (крім побутових);
- державний моніторинг навколишнього природного середовища;
- адміністративно-господарські санкції за забруднення навколишнього природного середовища;
- створення, охорона та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду України;
- ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи, у тому числі надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з цих питань;
- правовий режим зон радіоактивного забруднення, у тому числі внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- запобігання негативним антропогенним змінам клімату;
- екологічний аудит.

Такий обсяг повноважень може ускладнювати ефективну адаптацію екологічного законодавства України до права ЄС, здійснення парламентського контролю, а також знижувати рівень спеціалізації членів Комітету з окремих питань.

У державах-членах ЄС застосовуються різні підходи щодо визначення предметів відання комітетів з питань екологічної політики. У Додатку до цієї довідки викладена доступна відповідна інформація щодо назви і кількості парламентських комітетів, пов'язаних із довкіллям та екологією, у державах-членах ЄС.

Висновки

Аналіз організації парламентських комітетів у державах-членах ЄС свідчить про переважання функціонального диференційованого підходу до розподілу повноважень у сфері екологічної політики. У більшості таких держав питання охорони довкілля, використання природних ресурсів та цивільного захисту відносяться до предметної спеціалізації окремих парламентських комітетів: наприклад, питання цивільного захисту віднесено до повноважень Комітету з питань внутрішніх справ Федеральної ради Парламенту Австрії, Комітету з питань оборони та безпеки Парламенту Словаччини, Комітету з внутрішніх справ Конгресу депутатів Парламенту Іспанії тощо.

З урахуванням європейської практики, вбачається можливою оптимізація діяльності комітетів Верховної Ради України шляхом перерозподілу окремих повноважень Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування – наприклад, у сфері цивільного захисту, радіаційної та пожежної безпеки та управління надзвичайними ситуаціями – між іншими профільними комітетами. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності парламентської діяльності та пришвидшенню виконання євроінтеграційних зобов'язань України у сфері охорони довкілля.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

*Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в

документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.